

in the educational process at higher educational establishments.

Keywords: economic growth, economic development, the quality of economic growth, structural changes, quality of life.

Одержано 06.03.2015 р.

УДК 330.341.1:330.322

Ульянченко Олександр Вікторович,
д.е.н., проф., член-кореспондент НААН,
завідувач кафедри виробничого менеджменту та агробізнесу,
Харківський національний аграрний університет імені В. В. Докучаєва

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Для забезпечення економічного відродження держави необхідно сформувавши ефективну систему взаємовідносин між наукою, державою і регіонами. Інновації та інвестиції в результаті їх комерціалізації є основою розвитку регіонів і держави. Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних підходів щодо інноваційно-інвестиційного розвитку економіки держави, визначення взаємозв'язку між інвестиційною та інноваційною політикою. Розглянуто обсяги інвестування та проведено оцінку рівня інноваційно-інвестиційного розвитку України. Обґрунтовано важливість формування стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку з метою залучення інвестицій, відновлення конкурентоспроможного виробництва, зростання зайнятості населення держави. Виявлено, що головними чинниками, які знижують рівень інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України, є: недостатній рівень валового нагромадження основного капіталу; високий ступінь зносу основних засобів; погіршення індексу інвестиційної привабливості; загальна політична та економічна нестабільність; негативні очікування підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності; недостатні обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну; низький рівень інноваційної активності підприємств поряд з незадовільним рівнем фінансування за рахунок коштів держбюджету; посилення тиску на бізнес з боку владних структур і зарегульованість ринку, корупція. Доведено, що для підвищення інвестиційної привабливості України важливе місце слід відвести моделюванню інвестиційного клімату. В процесі дослідження задекларовано об'єктивну оцінку загальної економічної ситуації у державі, що відображає системне уявлення про мотивацію поведінки іноземного інвестора і характеризує важелі впливу на остаточне рішення щодо перспектив інвестування. Формування інвестиційного клімату є безальтернативною основою підвищення ролі іноземного інвестування у процесах розвитку України та її інтеграції у світову економіку.

Ключові слова: інвестування, прогнозування обсягів інвестицій, прями іноземні інвестиції, економічний розвиток, інноваційно-інвестиційний розвиток, інвестиційна безпека.

ВСТУП

Постановка проблеми. Необхідною умовою сталого розвитку соціально-економічної системи є ідеї і знання, які повинні перетворюватися на нові джерела потужності, технології, системи управління. Можливість виходу України на траєкторію сталого розвитку все частіше пов'язують з переходом до інноваційно-інвестиційної моделі економіки. Дослідження проблем інноваційно-інвестиційної діяльності знаходиться в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що в сучасних умовах інновації є вирішальним чинником формування національної конкурентоспроможності, а інноваційний процес є найважливішою домінантою економічного розвитку.

Для забезпечення економічного відродження держави необхідно сформувавши ефективну систему взаємовідносин між наукою, державою і регіонами. Інновації та інвестиції в результаті їх комерціалізації є основою розвитку регіонів і держави. Вони значною

мірою визначають найважливіші напрями наукової діяльності шляхом постійного врахування ринкових змін попиту і пропозиції в межах країни, загалом, та конкретних регіонів, зокрема. Економічне зростання регіонів, як передумова процвітання України, потребує вибору державою інноваційно-інвестиційної моделі економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі приділяється значна увага питанням стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку України. Проблемам формування інноваційно-інвестиційної системи в Україні присвячені праці М. П. Бутка, О. І. Гордуновського, Л. І. Федулової, І. І. Кукурудзи, М. П. Денисенка, Т. Є. Воронкової, С. В. Ладики та ін. Формуванню інвестиційно-інноваційної стратегії приділено багато уваги такими науковцями, як Н. І. Чухрай, Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. У цих роботах відображені різні аспекти інноваційно-інвестиційної політики держави, пов'язані зі стимулюванням інноваційної активності та

ефективною мобілізацією внутрішніх і зовнішніх джерел інвестиційних ресурсів. Однак, незважаючи на значну кількість робіт, які відображають різні аспекти даної проблеми, багато питань стосовно інноваційно-інвестиційної розвитку економіки держави залишаються дискусійними і вимагають додаткового дослідження. Фінансово-економічна криза загострила проблеми пошуку внутрішніх і зовнішніх джерел інноваційно-інвестиційних ресурсів, формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних підходів щодо інноваційно-інвестиційного розвитку економіки держави, та визначення взаємозв'язку між інвестиційною та інноваційною політикою.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інвестиційно-інноваційна складова займає провідне місце в економічній безпеці країни, а забезпечення розвитку економіки на основі інноваційно-інвестиційної моделі потребує нарощення обсягів інвестування, що має бути включено до стратегічних пріоритетів економічної політики України. Зниження уваги щодо розв'язання проблем економічної безпеки призвело до зниження рівня інвестування в економіку, послаблення інноваційної активності та загальмувало розвиток економіки загалом.

Інноваційно-інвестиційна сфера є однією з найчутливіших складових економічного розвитку, яка здатна миттєво реагувати на дію зовнішніх та внутрішніх чинників впливу. Значення інноваційно-інвестиційного процесу в умовах трансформації економіки постійно посилюється в зв'язку з розширенням сфер інвестування, ускладненням структури економіки та виникненням нових загроз господарювання. Механізм реалізації інвестиційної стратегії, як сукупність механізмів – ринкового, державного та інноваційно-інвестиційного партнерства, – сприяє проведенню структурної перебудови економіки країни. Без забезпечення належного рівня інноваційно-інвестиційної стратегії

неможливо проводити ефективну інвестиційну політику в державі.

На даний час розроблено багато варіантів оцінки інноваційно-інвестиційного рівня держави. Вітчизняні та іноземні науковці у своїх працях запропонували свої підходи щодо оцінки інвестиційної привабливості на мікро-, мезо- та макрорівнях. Великою популярністю сьогодні користуються результати аналізу інвестиційної привабливості країн, представлені відомими інвестиційними, консалтинговими компаніями і рейтинговими агентствами, а також великими корпораціями, біржами і фінансовими групами та бізнес-журналами, що представляють їхні інтереси. До найвідоміших належать оцінки інвестиційної привабливості окремих країн від World Bank, Institutional Investor, Business Environment Risk Index (BERI), Moody's Investor Service, методики Тейна-Уотерса, Котлера-Хейзлера, журналів «The Economist», «Fortune», «Euromoney» та ін. [2, 9].

У 2013 році Міністерством економічного розвитку і торгівлі України було оновлено Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, зокрема, дещо видозмінено перелік складових економічної безпеки, методичку розрахунку індикаторів, а також їх критичні та оптимальні значення. В цих Методичних рекомендаціях вжито термін «інвестиційно-інноваційна безпека», що визначається як «...стан економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів вкладати кошти в розширення виробництва в країні, сприяє розвитку високотехнологічного виробництва, інтеграції науково-дослідної та виробничої сфери з метою зростання ефективності, поглиблення спеціалізації національної економіки на створенні продукції з високою часткою доданої вартості» [7].

Аналіз та оцінка рівня інноваційно-інвестиційного розвитку України засвідчує, що валове нагромадження основного капіталу характеризується поступовим збільшенням у 2010-2012 роках, але у відсотках до ВВП значення показника нижче критичного рівня (18 %) у 2010, 2011 та 2014 року (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз ВВП України, 2010-2014 рр.

Роки	Номінальний ВВП (в факт. цінах)			Валове нагромадження основного капіталу	
	млн грн.	Відхилення від попереднього року		млн грн.	% ВВП
		млн грн.	%		
2010	1082569	+169224	+18,5	183867	17
2011	1316600	+234031	+21,6	229403	17
2012	1408889	+92289	+7,0	275347	20
2013	1454931	+46042	+3,3	256575	18
2014	1525428	+70497	+5,0	207024	17

Джерело: сформовано автором за даними ЄБА [2]

Відношення вартості нововведених основних засобів до обсягу капітальних інвестицій у 2010-2011 роках становило 90% та 92%, що вище оптимального рівня у 85% і є позитивною характеристикою даного показника, але це обумовлено незначними обсягами як вартості нововведених основних засобів, так і капіталовкладень. Даний висновок підтверджується

високим ступенем зносу основних засобів (74-77%). Індекс легкості ведення бізнесу демонструє відносно покращення рейтингу України в 2013-2014 рр., але значення індексу є досить низьким та коливається в межах 2,12-3,14 за 5-бальною шкалою (рис. 1).

Безпосередня оцінка інвестиційної привабливості України з вересня 2008 року також

проводиться Європейською Бізнес Асоціацією (неурядова організація, яка об'єднує 950 європейських, міжнародних і вітчизняних компаній, що працюють в Україні). Дослідження виконується методом щоквартального опитування керівників українських і закордонних компаній-членів Асоціації, які працюють на українському ринку.

Об'єктом дослідження виступає інвестиційний клімат як сукупність політичних, економічних, законодавчих, регуляторних та інших факторів, які в кінцевому рахунку визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного

використання. Індекс інвестиційної привабливості розраховується за методом розрахунку середнього арифметичного значень п'яти компонентів, оцінених за п'ятибальною системою: загальна оцінка інвестиційного клімату, динаміка розвитку інвестиційного клімату за підсумками попереднього кварталу, очікувана динаміка розвитку інвестиційного клімату на найближчі три місяці, ймовірність інвестування в Україну з боку нових учасників, оцінка інвестиційного клімату в конкретній галузі в найближчі три місяці.

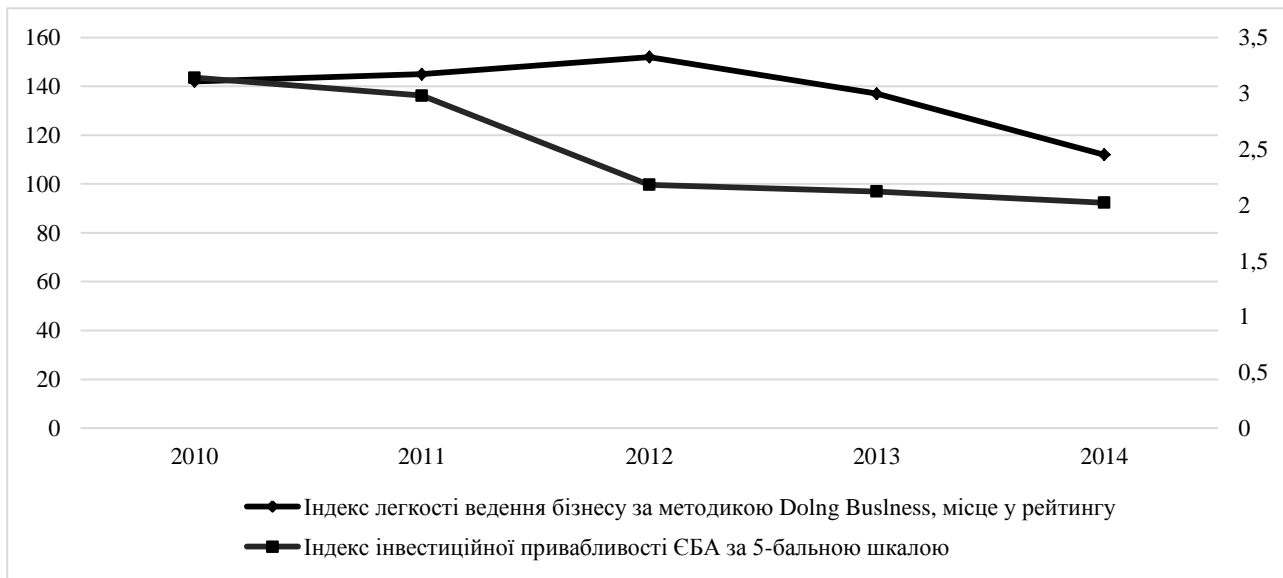

Рис. 1. Динаміка індексу легкості ведення бізнесу та індексу інвестиційної привабливості України у 2010-2014 рр.

Джерело: сформовано автором за даними ЄБА [2, 11]

Вважаємо, що оцінки негативних тенденцій початку 2014 року в Україні пов'язані з загальною політичною та економічною нестабільністю, не виправданими надіями на швидкі дії щодо подолання кризи та відсутністю реальних змін.

За інформацією ЄБА, інвестори окреслили низку негативних тенденцій, які сьогодні спостерігаються в економіці України: корупція (15%); недосконале правове середовище (11%); непрозорість судової системи (5%); технічні бар'єри в процесі митного оформлення (13%); 5% респондентів зіткнулися з проблемами під час отримання банківських кредитів і позик. Опитані представники компаній-членів ЄБА не змогли дати позитивну оцінку бізнес-клімату в Україні в 2013 р., незважаючи на те, що на глобальному рівні у вітчизняній економіці відзначаються позитивні зрушення.

Європейська бізнес-асоціація з 25 листопада по 12 грудня 2013 р. провела 22-гу хвилю тренінгового дослідження інвестиційного клімату в Україні. Здійснено опитування 105 керівників компаній-членів Асоціації з метою визначення індексу інвестиційної привабливості – оцінки інвестиційного клімату України, що ґрунтується на регулярному моніторингу бізнес-клімату першими особами компаній-членів Асоціації. Серед основних негативних змін в інвестиційному кліматі протягом останніх 3 місяців є

непідписання Угоди про асоціацію – 42% та адміністративний та економічний тиск на бізнес, корупція – 20%. Вперше за всю історію вимірювань експерти практично не називали позитивних змін у інвестиційному кліматі. Були лише поодинокі спроби знайти позитив у тому, що в процесі підготовки до Вільнюського саміту були зроблені деякі кроки у напрямку Євроінтеграції.

Характерною є узагальнена інформація стосовно впливу основних чинників на перспективи розвитку підприємств України (табл. 2).

За даними Державної служби статистики України очікування сільськогосподарських підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності пов'язані зі збільшенням обсягів виробництва продукції тваринництва та поліпшенням фінансового стану сільськогосподарських підприємств (хоча за сезонно згладженими значеннями цього показника спостерігається їх протилежна динаміка); зниженням цін на окремі види продукції тваринництва і підвищенням цін на продукцію рослинництва; зростанням продуктивності праці у тваринництві. Очікування промислових, торговельних, будівельних, транспортних підприємств пов'язані зі зменшенням кількості працівників; зменшенням запасів готової продукції; погіршенням фінансового стану та загального обсягу інвестицій. Очікування підприємств

сфери послуг пов'язані з погіршенням бізнес-клімату та зниженням попиту у сфері фінансових та нефінансових послуг; зростанням цін на послуги; зниженням рівня забезпеченості замовленнями у сфері нефінансових послуг; зменшенням капітальних витрат у сфері фінансових послуг; загальним зниженням рівня рентабельності.

Відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП протягом 2010-2012 років знаходяться в межах незадовільних значень, а у 2013 та 2014 роках нижче ніж критичний рівень 4%, що свідчить про вкрай недостатні обсяги прямих

іноземних інвестицій в Україну (рис. 2). Частка економіки України в світовому ВВП протягом 2010-2014 років становила 0,2%, що характеризує низький рівень даного індикатора.

Частка обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП протягом 2010-2014 років становить менше 1%, що свідчить про критичне значення даного індикатора. Частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств, у середньому за досліджуваний період становила 16,1%.

Таблиця 2

Оцінка впливу факторів на перспективи розвитку підприємств України

Фактор впливу	Сільськогосподарські підприємства	промислові підприємства	будівельні підприємства	торговельні підприємства	транспортні підприємства	підприємства сфери послуг
Високі ціни на пальне	+					
Нестача оборотних коштів	+	+	+		+	+
Недосконале законодавство	+	+				
Високі процентні ставки за кредитами	+		+			
Низький платоспроможний попит	-	+			+	+
Високі податки	-	-			+	+
Високі тарифи природних монополій		+				
Незабезпеченість фінансуванням			+			
Нестача замовлень на роботи			+			
Конкуренція з боку вітчизняних підприємств			-		-	-
Зростання фізичного обсягу товарообороту за більшістю груп продовольчих товарів				+		
Зменшення фізичного обсягу товарообороту за більшістю груп непродовольчих товарів				+		
Уповільнення темпів скорочення обсягів замовлень на вітчизняні товари				+		
Зменшення обсягів замовлень на імпорتنі товари				+		
Нестача паливних і мастильних матеріалів					+	

Примітки: + посилення впливу чинника; - зниження впливу чинника
Джерело: за даними Державної служби статистики України [5]

Причому, протягом 2011-2012 років спостерігається незначна позитивна динаміка, але у 2013 році питома частка таких підприємств у загальній кількості промислових підприємств знов зменшується

до 16,8 %, а у 2014 році до 16,5 %. Розрахункові значення даного показника знаходяться у зоні незадовільного рівня (рис. 2).

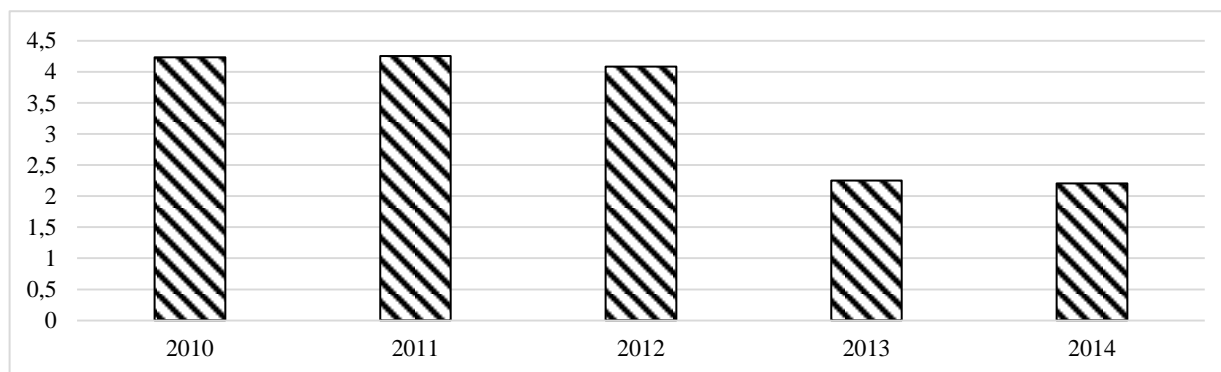

Рис. 2. Динаміка відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП України, 2010-2014 рр.

Джерело: сформовано автором за даними СБА [2].

Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції у середньому за 2010-2014 роки становила 3,55%, що лише на 0,55% перевищує критичне значення даного показника. Відношення витрат на наукові та науково-технічні роботи за рахунок держбюджету становило у середньому за 2010-2014 роки лише 0,009% ВВП, що значне нижче від мінімально рекомендованого значення даного показника (рис. 3).

Отже, на нашу думку, інвестиційні та інноваційні процеси потрібно розглядати як особливі

взаємопов'язані етапи розвитку однієї системи. Виходячи з цього, можна вести мову про впровадження спільної інвестиційно-інноваційної стратегії сталого розвитку економіки держави, в рамках якої з одного боку здійснюються фундаментальні і прикладні дослідження, розробляються нові технології, працює система акумулювання і пошуку інноваційних ідей, а з другого – відбувається пошук капіталу, відбір інвестиційних проектів, впровадження його у виробництво.

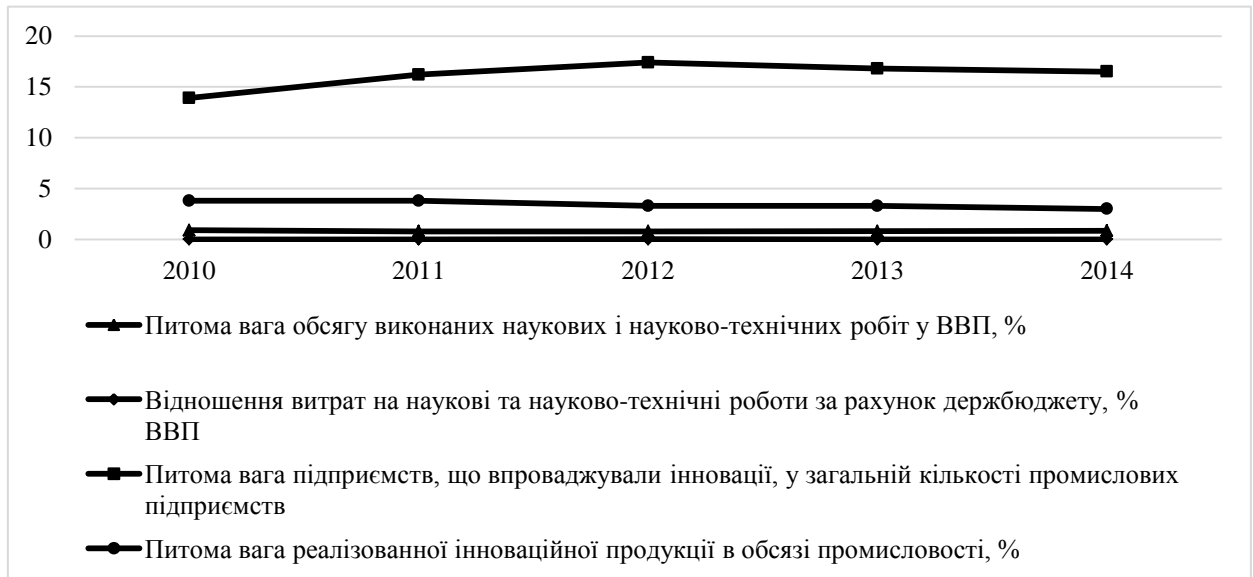

Рис. 3. Динаміка вибірових показників інноваційного розвитку економіки України у 2010-2014 рр.
Джерело: сформовано автором за даними ЄБА [2]

інноваційно-інвестиційна модель сталого розвитку економіки держави передбачає модернізацію економіки, яка ґрунтується на впровадженні принципово нових технологій і застосуванні нових знань. Проведене дослідження дає можливість визначити пріоритетні напрями реалізації сучасної інноваційної політики. Однак, в умовах кризового стану економіки України проблемою є інвестиційна підтримка інноваційних рішень. Шляхами розв'язання проблеми фінансування є: покращання інвестиційного клімату; розвиток інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури; створення дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інфраструктурному інвестуванні; розбудова системи підготовки програм і проектів для державного інвестування. Ґрунтуючись на досвіді країн, які перейшли до моделі інноваційного розвитку, державна інноваційно-інвестиційна політика на сучасному етапі повинна передбачати: вдосконалення законодавства України, спрямованого на активізацію інвестиційної діяльності; створення та забезпечення ефективного функціонування інститутів розвитку (державна інвестиційна компанія, фонд стратегічних інвестицій, фонд кредитних гарантій тощо); становлення та розвиток індустрії прямого інвестування та венчурного капіталу; створення умов для залучення інвестицій на ринках капіталу через первинне публічне розміщення акцій в Україні; реалізація принципів державно-приватного партнерства при реалізації

інфраструктурних проектів; врегулювання відносин в процесі укладання, виконання та припинення дії угод про розподіл продукції, використання земельних ділянок для здійснення концесійної діяльності, посилення державних гарантій прав концесіонерів; державна підтримка реалізації інвестиційних програм і проектів за пріоритетними напрямами економічного розвитку України; державна підтримка інвестиційних програм і проектів, направлених на розвиток експортоорієнтованих та імпортозаміщуваних виробництв; державна підтримка реалізації середньо- та довгострокових інвестиційних проектів, спрямованих на створення високотехнологічної конкурентоспроможної продукції.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, системний аналіз інвестиційних та інноваційних процесів в рамках розробки єдиної інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку дозволяє окреслити шляхи спільного розв'язання проблем залучення інвестицій та реалізації на цій основі механізму структурно-інноваційного оновлення економіки. Саме від її успішного функціонування великою мірою залежить ефективність реалізації пріоритетних напрямків інвестування з урахуванням інноваційної спрямованості, що є одним із головних аспектів забезпечення сталого економічного зростання

в Україні. Утвердження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки є безальтернативним шляхом для України, що дозволяє забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної економіки, відкриває можливість інтегруватися в глобальні інтеграційні процеси як рівноправний суб'єкт, забезпечити випереджальні темпи економічного зростання відносно розвинених країн

світу і створити економічне підґрунтя для запровадження високих соціальних стандартів, притаманних розвиненим країнам світу.

Обґрунтовані у науковому дослідженні аспекти інвестиційно-інноваційної діяльності будуть використані у подальших дослідженнях під час розробки пріоритетних напрямків інвестування інноваційного розвитку економіки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гордуновський О. І. Сучасний стан та напрями посилення інноваційної безпеки України / О. М. Гордуновський // Фінансовий простір. – 2014. – № 2 (14). – С. 23-29.
2. Європейська Бізнес-Асоціація: Індекс інвестиційної привабливості України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/ua/news/2014/>.
3. Індексний рейтинг інвестиційної привабливості країн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ra-national.ru/ratings/world-raatings/index-raiting/>.
4. Кулініч Т. В. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах [Текст] / Т. В. Кулініч, М. А. Мричко // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2013. – №2. – С. 34-41.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 року № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: uazakon.com/documents/date_6s/pg_gewqwi/index.htm.
8. Рейтинг для інституційних інвесторів. VII. Institutional Investor's Country Credit Ratings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.institutionalinvestor.com>.
9. Рейтинг інвестиційної привабливості / Moody's Investor service. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/cust/default.asp>.
10. Euromoney's Country Risk Rankings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euromoney.com>.
11. Main economic indicators from Organization for economic cooperation and development. – OECD Economic Studies, 2012 (November). – 283 p.

Ульянченко Александр Викторович

ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, КАК ОСНОВА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ ГОСУДАРСТВА

Для обеспечения экономического возрождения государства необходимо сформировать эффективную систему взаимоотношений между наукой, государством и регионами. Инновации и инвестиции в результате их коммерциализации являются основой развития регионов и государства. Целью статьи является обоснование теоретико-методологических подходов к инновационно-инвестиционному развитию экономики государства, определение взаимосвязи между инвестиционной и инновационной политикой. Рассмотрены объемы инвестирования и проведена оценка уровня инновационно-инвестиционного развития Украины. Обоснована важность формирования стратегии инновационно-инвестиционного развития с целью привлечения инвестиций, восстановления конкурентоспособного производства, роста занятости населения государства. Выявлено, что главными факторами, которые снижают уровень инвестиционно-инновационного развития экономики Украины, являются: недостаточный уровень валового накопления основного капитала; высокая степень износа основных средств; ухудшение индекса инвестиционной привлекательности; общая политическая и экономическая нестабильность; негативные ожидания предприятий относительно перспектив развития их деловой активности; недостаточные объемы прямых иностранных инвестиций в Украину; низкий уровень инновационной активности предприятий наряду с неудовлетворительным уровнем финансирования за счет средств госбюджета; усиление давления на бизнес со стороны властных структур и зарегулированность рынка, коррупция. Доказано, что для повышения инвестиционной привлекательности Украины следует отвести место моделированию инвестиционного климата. В процессе исследования задекларировано объективную оценку общей экономической ситуации в стране, отражающей системное представление о мотивации поведения иностранного инвестора, которая характеризует рычаги влияния на окончательное решение относительно перспектив инвестирования. Формирование инвестиционного климата является безальтернативной основой повышения роли иностранного инвестирования в процессах развития Украины и ее интеграции в мировую экономику.

Ключевые слова: инвестирование, прогнозирование объемов инвестиций, прямые иностранные инвестиции, экономическое развитие, инновационно-инвестиционное развитие, инвестиционная безопасность.

Ulianchenko O.

INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITY AS THE FOUNDATION FOR SUSTAINABLE NATIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT

To ensure the economic revival of the state it is necessary to form an effective system of relationships between science, the state and the regions. Innovation and investment as a result of commercialization is the basis for the development of regions and the state. The article aims to study the theoretical and methodological approaches to innovation and investment development of the state economy, defining the relationship between investment and innovation policy. Investment amounts have been considered and the level of innovation and investment development of Ukraine has been estimated. The importance of forming a strategy of innovation and investment development in order to attract investment, the restoration of competitive production, employment growth in the state has been justified. It has been revealed that the main factors that reduce investment and innovation development of economy of Ukraine are: insufficient level of gross fixed capital formation; high degree of depreciation; deterioration of investment attractiveness index; general political and economic instability; negative expectations regarding the development of enterprises activities; insufficient foreign direct investment in Ukraine; low levels of innovation in the enterprises along with unsatisfactory level of funding from the state budget; increasing pressure on business by the authorities and over-regulation of the market, and corruption. It has been proved that investment climate modeling should take important position to increase the investment attractiveness of Ukraine. Objective assessment of the overall economic situation in the country, reflecting a systemic understanding of the motivations of foreign investors and describing leverage on the final decision on the investment prospects, has been declared. Formation of the investment climate is unopposed to enhance the role of foreign investment in development of Ukraine and its integration into the global economy.

Keywords: investment, forecasting the amount of investment, foreign direct investment, economic development, innovation and investment development, investment security.

Одержано 06.03.2015 р.

УДК 332.132

Стадницька Юлія Юрївна,
асистент кафедри туризму,
Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ТА ЦІН ВОДОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК РОЗМІЩЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті ставилося за мету дослідження різниці у просторі витрат виробництва і цін води в Україні та виявлення, чи така диференціація може виступати чинником розміщення господарської діяльності. У процесі дослідження застосовані методи математичного аналізу та статистичні методи. Якщо просторова диференціація цін ресурсу перевищуватиме певну величину, то сіамська пара «потреба порівняно дешевого ресурсу» (властивість сторони «господарська діяльність») – «наявність порівняно дешевого ресурсу» (властивість сторони «місце») є чинником розміщення відповідного виду господарської діяльності. Якщо диференціація витрат на переміщення продукції перевищуватиме певну величину, то сіамська пара «потреба розміщення близько ринку збуту» (властивість сторони «господарська діяльність») – «наявність споживачів» (властивість сторони «місце») є чинником розміщення відповідного виду господарської діяльності. У випадку, якщо витрати на переміщення до найближчого і найдалшого споживача в границях встановленого простору аналізу будуть меншими за певну величину, то чинником розміщення відповідного виду господарської діяльності стає сіамська пара – «висока транспортабельність продукції» (властивість сторони «господарська діяльність») – «можливість виробляти продукцію з низькими витратами» (властивість сторони «місце»). Просторова диференціація немобільних ресурсів отримується шляхом фіксації цін на відповідний немобільний ресурс у різних місцях простору аналізу. Просторова диференціація мобільних ресурсів може бути отримана шляхом розрахунків у моделі виробничо-транспортної задачі. Набули подальшого розвитку підходи до ідентифікації чинника розміщення господарської діяльності «наявність дешевого ресурсу» за допомогою виявлення, де ціна цього ресурсу у межах простору аналізу не перевищуватиме мінімальну на певну величину. Доведено, що при пошуку місць для розміщення водомістких видів господарської діяльності варто аналізувати не лише найбільші міста – обласні центри, але й менші міста у межах відповідних областей.

Ключові слова: просторова диференціація собівартості, просторова диференціація цін, водопостачання, простір аналізу, транспортабельність.